

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 185

Constanța, Duminică 17 Noembrie 1896

20 bani număr

Alla ta gramata, alla ta pragmata
Una's vorbele (scriptele) alla's faptele

Un confrate din capitala, *Naționalul*, scria mai zilele trecute niște teorii foarte frumoase despre *arbitrar și corectitudine*, dând preset lectii de moderațiune și făcând apel la cetățeni a denunția actualului ministru de interne ori-ce neregularități s'ar comite pe undeva, asigurând că nici un cas nu va rămânea necercetat și nereprimat.

Mai mult sau mai puțin, ori-ce jurnal guvernamental poate ținea publicului un asemenea limbaj fără a fi spus ceva nou. Noi alegem, spre a sta de vorbă ceea-ce dealtmintrenea foarte rar ni se întâmplă, pe confratele *Naționalul*, fiind-că acest jurnal, de la Iunie încoace, este după „Constanța” cel mai răspândit în Dobrogea; — avem noi date sigure că în fie-care plasa s'au făcut câte 20—30 abonați.

Stimabilii confrăți cunosc de sigur regimul excepțional la care e supusa presa în această provincie, fiind justițiabila înaintea instanțelor ordinare, și dar ne e permis a ține ca tot ce scriem, în materie de arbitrar și corectitudine aici, e ținut cu tot discernământul necesar.

Ei bine, am articulat destule fapte, am citat destule probe de rea credință și arbitrar, de incapacitate și natângie a unor funcționari sus puși, și cu toate acestea nu numai ministerul, dar nici măcar dv. stimabili confrăți, barem pentru condescendența ce o datoriți atâtor abonați dobrogeni, n'ați răspuns măcar la una din invinuirile ce am adus administrației locale.

Poate că ar fi fost mai drept să ne adresăm *Voinței Naționale*, organul de căpetenie al guvernului, care ne cunoaște din alte timpuri că nu spunem neadevăruri și nu exagerăm nimic, dar acest bătrân organ n'are de cât, poate, tot niște bătrâni abonați, în plasa Hârșovei, și cel mult un *tințur* abonat în Constanța, în persoana primarului nostru, și dar n'ar putea lumina, cu succes pentru dobrogeni, chestiunile asupra cărora noi am insistat și insistăm de atâta vreme.

Singura obiecțiune, cetită odata în *Naționalul*, drept răspuns la atâtea acuzațiuni, că „Primarul Constanței e din timpul conservatorilor”, nu e suficientă, nici destul de abila, pentru că nu edifica nimic și nimenea n'a cerut-o.

Jurnalul d-lui Iancovescu ar trebui să știe că în Dobrogea nu s'a operat până acum nici o selecțiune politica, — ajungă ce se petrece peste Dunare.

Dobrogenii, în special Constanțenii, — nu ne ocupăm de individualități — sunt până aci numai dobrogeni, și credem că nici o încercare de siluire nu-i va scoate din această poziție, întru cât ei nu se ocupă de cât de propriile lor afaceri.

Deci, încă un motiv de apel la frumoșele și judicioșele sentimente ale confratelui oficios, spre a face ca vorbele să corespundă cu faptele.

Confratele se poate sluji, spre a da această satisfacție dobrogenilor, de raportul ce-l va fi prezentat d-lui inspector Luca Ionescu, dând cea mai formală desmințire practicei acestei urie maxime de guvernament: *alla ta gramata, alla ta pragmata.*

Y.

FINANCE ȘI ÎMBUNĂȚIRI

Primarul Constanței, îmboldit de sentimentul ernei ce se apropie, a tipărit și împărțit, pe spesele comunel negreșit, o circulară *afis de vară*, prin care espune cetățenilor situația financiară a comunel, din care rezultă că în cursul anului trecut 1895—96 s'a realizat o economie de lei 100249 b. 40 „care sumă se va trece între veniturile bugetului pe anul financiar viitor 1897—98”, adică peste două ani de acum încolo.

Auțiți, D-lor alegători? D-nul Kociu se-a realizat economii de aproape 200,000 lei *numai într'un an!* adică jumătate din veniturile comunel. Cum e cu puțință? veți ține, Iac-așa: D-l Primar pune în socoteala acestui an, și numai pentru această ocazie, toate economiile anilor trecuți, și ține că a făcut treabă bună, pentru care merită să-i dați voturile D-voastre și în viitorul apropiat, făgăduind că pe fie-care an va face câte o economie de 200,000, fără a-și mieșora leafa sa și a secretarului, ridicate anul trecut cu 30 la sută din ce era, plus o trăsură cu două cai pentru vizitele sale și veneturile secretarului.

Eată acum și câte-va cifre de unde s'au realizat economiile: la drumuri și pavage lei 21836 bani 98, pe când în orașul de sus nu s'a făcut un metru de strade, iar cele de jos nici una n'are macadamul mai gros de cât un centimetru. La îmbrăcăminte și cărțile școliarilor lei 793 din 1000; din 1000 lei, fondul săracilor, s'a economisit 875; de la incendiați 850 din 500; de la espropieri 12153 din 20,000 cât era prevăzut; de la publicații 923 din 1000 lei; 60 000 lei nefacerea unei școlii prevădută în buget etc. etc. Postiți economii!

Despre vre-o îmbunătățire pronia prin manifestul de alegeri de acum doi ani, subscris de d-nul Kociu și consilierii ce-i dau merit concursul lor *desinteresat*, c.: (cităm textul) „Aducerea apei, condusura orașului, înfrințarea unui nou cartier, local de școală, un abator sistematic și hale, șosea la port și printru magazii, lărgirea și pre-

lungirea bulevardului, o alee printru vii și strămutarea liniei ferate pe lângă șosea, băi sistematice și de hidroterapie, șioseluirea stradelor din orașul de sus, plantarea tuturor piețelor publice din acea parte, iluminatul orașului, plantarea mularilor și nisipiștilor improdusive; puzarea sistemot că a trotoarelor, plantarea meidanurilor și așunarea gropilor din dosul dișiei, facerea unei biserice și stăruința pentru facerea unui „Gymnasiu”; aceste sunt fleacuri, scopul principal ce trebuie să urmărească ori-ce administrație publică, acela de a strânge bani, fiind atins prin economiile ce face primarul Constanței și prin buna chiverniseală de a cumpăra pentru cabinetul său primăresc fotoliuri și canapele de chanteuse, pe când la școli, nu e un scaun, o pupitră o bancă cum se cade pentru elevi.

Halal de gospodar! Primarul nostru cere un împrumut de 2 milioane, pe când pôte realiza economii de câte 200 mii lei pe an!

Ar face bine d-l. Kofciu să ne spue și ce a luerat de 4 ani, căci tot ce s'a făcut până acum, spitalul, localul de școală, primăria, plantațiile, magaziele cu linia ferată sunt economisite și plănuite de alții înainte d-sale.

Singurul lucru făcut de d-sa este, economia arctată, și aceasta nu dovedește de cât o mare imbecilitate.

APELE DE MARE

DE LA

Constanța

(Urmare)

Pe când suntem în baie, nu trebuie să stăm pe loc ci să facem oare care exerciții care să ne pună în mișcare toți mușchii corpului.

Valurile mărit destul de bine această cerință fisiologică, dar; inctarea este cel mai bun mijloc de a o îndeplini, observând însă ca mișcările ce le facem să nu fie prea violente mai cu seamă când suntem slabi și anemici.

Cam trebuie să intrăm în baie

Această cestiune este foarte importantă căci de la modul intrării în apă depinde în mare parte și efectele băilor.

Dacă de exemplu vom intra în picere și treptat, sângele periferic al părților acoperite de apă va fi gonit către centru și cealaltă parte a corpului necoperită de apă, unde va da loc la congestiuni la cap și la celelalte organe iar reacțiunea se va face rău; astfel se explică durerile de cap

ce unii acuză că le a contractat după urma băilor, iar alții că băile lea făcut mai mult rău.

Cel mai bun mod de îmbaiat este să mergem repede în mare până ce apa ne vine la jumătatea corpului apoi să ne cufundăm corpul întreg, ori să ne curbăm spatele către vânt, lui cari ne va acoperi în întregime.

Ch. Campardon blamează puternic și în mod absolut procedeul adoptat de unii de a lua copilul în brațe și a-l cufunda mai întâiu cu capul și apoi cu corpul; D-sa considera această manieră brutală de a lua baie ca cauze ale durerilor de cap, raigrencilor și celelalte nevralgii.

* Copilul mic, ca și bolnavul, când intră în baie trebuie să fie însoțit de de un tel de tutore care să-l susțină contra valurilor și să-l încurageze cu blândețe și nici odată să nu eșim pentru a re-întra, căci compromitem reacțiunea.

Durata unei băi reci

În regiunea de nord și intermediară durata băii de 2-5 minute pentru adolescenți.

În regiunea centrală de 4-7 minute pentru copil și de 10-20 minute pentru adolescenți.

Constanța intră în această categorie.

În regiunile de miadăși, 10-15 minute pentru copil iar adulții pot trece chiar peste o oră.

În regiunea de nord și intermediară o singură baie pe zi este de ajuns; în regiunea de centru se poate lua 3 băi cu prudență; iar în regiunea de miadăși se pot lua 2 băi fără nici un inconvenient.

Ingrăjiți ulterioare băii

Eșind din baie vedem ca pielea care la intrare se anemiase; acum începe a se roși; singele care la intrare a fost împins către centru acum revine la periferie; această stare de dus și întors se numește reacțiune și după cum dânsa se îndeplinește d-pandă în mare parte efectul băii la care trebuie să mai urmărim și oare care reguli.

Îndată ce eșim din baie să intrăm în o cabină unde să ștergem bine tot corpul cu un cearșaf uscat ori un burete, fără a freca cu putere, căci atunci am ridica de pe piele principiile excitante ce conține apa mării și care constituie eficacitatea băii.

Cearșafu ile cu care ștergem corpul trebuie să fie bine uscate dar nici odată calde, fiindcă căldura ar determina reacțiunea bruscă; pe când ea trebuie să înceapă de unde s'a sfâr-

(de la centru spre periferie) și în mod regulat căci numai atunci are efect salutar iar nu când să interverese, stadiile.

Pielea dar trebuie cea din urmă să se încălzească.

Picerele le vom șterge de nisip cu un burete mușat în apă caldă, sau cu cearșafu uscat.

Dacă reacțiunea întârzie prea mult sau se face rău sau în mod neregulat, producând oare care nemulțumiri ori suferințe, atunci trebuie a lua un pahar de vin vechiu încălzit și săharat, ori un ceai aromatic cald.

Atât copilul cât și fetele tinere pot lua o ceașcă de bulion cald.

(Va urma)

INFORMATIUNI

Acuzăm formal pe d-nul primar al Constanței, că, în interesul său și al protegiaților săi, a mistificat procesele verbale ale ședințelor consiliului comunal, anume: procesele redactate încestiunea rescumpărării izvoarelor de apă, despre creditul pentru banchetul dat Italianilor, despre mobilierul primăriei și despre locul unde este a se clădi viitoarea școală primară. Ne punem la dispoziția ori-cui spre a-l da detaliile necesari.

Practica acestei mistificări se urmează de mult timp, dar ea n'a fost observată de cât incidental, în una din ședințele trecute.

În sesiunea ordinară de Noembrie nu s'a ținut până azi de cât două ședințe în consiliul comunal. La prima ședință de 11 curent a fost chemat toți consilierii, iar la cea de a doua, când, acum, la mijlocul anului bugetar, s'a creat un post de medic plătit de comună, n'a fost chemați de cât consilierii agrării, spre a da acest vot de crearea unui post de medic cu începere chiar de la 1 Decembrie.

În cestiunea cartierului nou al funcționarilor, imbecilul care trăgânește această afacere de 3 ani, spre a face pe placul proprietarilor mari din oraș, și-a ajuns scopul, plătind bine polița căderii sale de la Clubul „Ovidiu”. Ministerul după stăruința sa, a trimis afacerea în studiul comisiei de înfrumusețare a orașului, care se va strânge târziu și cine știe cumva decide.

Tot el a pus de a dărâmat, acum iarna, bordeele precupeților de fân de pe lângă oboi, lăsând mame cu copii

În mijlocul câmpului și al gerului. Măsura a fost barbară și nedreaptă, fiindcă acești precupeți plătesc chirie câte 30 bani pe metrul de pământ, și dar de la sine se înțelege că trebuia să-și facă câte un bordei de adăpost contra gerurilor de iarnă. Altmintrenea cum vor sta ei în câmp? De ce nu dărimă d-l primar rândul de gherete ale d-sale și ale d-nului Frenkian, de scânduri, străvechii aflate pe strada Carol. În fața magazinului Rondos, cari amenință orașul și pe trecători? Dar aceasta e un scandal fără margini și fără pereche. Vom reveni.

D-lui Gheorghe Rondos i s'a furat un cașcaval din o cutie de lemn trimisă de la Slănicul Prahovei în ziua de 26 st. nouă, și sosit în gara Constanța la 27, a doua zi.

Din 10 bucăți a fost sustras unul, iar la cântar a lipsit 4 kilograme; am fast față la deschiderea coletului.

D-nul Director al C. F. bine-voiască a cerceta; furturile pe înii sunt foarte dese și toată lumea se plânge contra lor.

Vaporul *Tling* înecat în portul Constanței lângă cheul genovez, a fost, părăsit de matrozii săi în ziua de 18 curent.

În consiliul județian, făcându-se în zilele din urmă majoritatea necesară spre a se putea lucra, din inițiativa d-lui prefect, s'a formulat următoarele desiderate, care se vor supune guvernului central: a se înființa în orașul Constanța o școală superioară de comerț, și a se declara șioseana Constanța-Ostrov ca șiosea națională, construindu-se pe spesele statului. D-nul Președinte C. Pariano a propus și consiliul a înconștientat, trecând în bugetul anului viitor o sumă de 5000 lei pentru cumpărare de tauri, pe seama comunelor, pe lângă suma de 3000 lei disponibilă din bugetul anului curent. Cu 8000 de lei se vor cumpăra cel puțin 12 tauri bui de împărțit la 12 comune. Asemenea a votat suma necesară pentru facerea unui concurs agricol și alte îmbunătățiri economice. Pentru palatul administrativ, acest basm cu cocoșul roșu, s'a hotărât facerea unui nou plan, al 4-lea, ni se pare, de când imprumutul e făcut. Imprumutul amenință a se stânge, cu anuitatea de 12,000 lei, fără a se fi pus o piatră măcar.

Comisia Consiliului de igienă, compusă din 3 d-ni medici, 2 arhitecți, și un membru al consiliului județian, au început ieri lucrările ei de constatare asupra clădirilor din oraș, în număr de

175. cari sunt insalubre sau amenință siguranța publică, și prin armare vor trebui dărâmate.

D-l Ioan Luden, inginerul diriginte al secțiunii a șasea maritime (Portul Constanța) și-a dat dimisiunea din acest post, cu începere de la 1-iu Noiembrie a. c. Dimisia d-nului Luden, autorul principal al lucrărilor de reconstruirea portului, a fost primită de d-l Ministru al lucrărilor publice pe lângă o prea frumoasă adresă de mulțumire pentru serviciile făcute, și regrete pentru retragerea distinsului inginer. În ajunul despărțirii, numeroșii colegi ai d-lui Luden i-au dat în București un frumos banchet, unde s'a petrecut mult în cea mai frumoasă intimitate. D-nul Luden a plecat la Zürich, în Elveția, unde și are familia și copiii la școală. D-nul Luden a servit statului român 22 de ani neîntrerupți, în cele mai frumoase posturi.

D-nul Luden este unul din rari străini cari s'a identificat cu interesele acestei țări, fapt pentru care toată lumea regretă plecarea d-sale din România, în special din orașul Constanța, la a cărui recunoștință și-a creat atâtea titluri.

Comisiunea de înfrumusețarea orașului despre care am vorbit în alt număr, va începe, se zice, lucrările sale în orașul nostru la Decembrie.

D-nul Primar al comunei Azaplar ne trimite o desminșire la cele șase de noi în numărul 183, privitoare la bruscările ce am făc să ar fi suferind din partea sub prefectului plășei d-nul V. Petrescu.

Facem cuvenita rectificare că am voit să vorbim de comuna vecină Gherengek, unde bruscarea s'a comis în fața obștei, iar nu de Azaplar, de unde n'asem nici o informație rea.

Ogul s'a vândut ieri la obor până la 5.20 hectolitru, iar grâul până la 12 seara 6.15 Ovășul 3.70 inul 10.05 și rapița 6 lei hectolitru.

La banquetul dat deputaților Italiani, arangiatorii lui n'au găsit de cuviință să cheme nici un membru al coloniei Italiene din oraș. Și-al găsit, Kolecii și urbanitate.

Un cetitor ne roagă să lutrebăm ce a făcut comitetul de 27 cu banii, 4000 lei, strânși în folosul copiilor săraci, de la sărbările regatelor. Vom publica ori ce deslușire ni s'ar trimite.

În stațiunea de creșterea paserilor de la Anadolkiol a d-lui Carol Friedrich, se află aduse proaspete 2 găini și un cocoș, rasa Lagseam, din nordul Chinei, care au costat pe loc 1150 lei și au făcut 3 luni de drum până aici.

La 15 curent s'a deschis corpurile legiuitoare cu solemnitatea obișnuită.

În Mesagiul regal citit de M. Să Regele nu e nici o vorbă despre Dobrogea. Cine își bate capul cu asemenea mărunțisuri?!

Majoritatea membrilor camerei de comerț, în ședința de alaltaeri, au hotărât să înlocuiască, pe secretarul acestei camere d-nul E. Niculescu. Probabil va numi în acest post pe Hampartun Hașigă Teoriciu pentru ca armonia numelor membrilor biroului să fie completă.

Ieri, Sâmbătă, din incidentul unei întruniri publice, ținută de amicii d-lor N. Fleva și M. Cogălniceanu, o turburare serioasă a avut loc la Podul de la Domnița Balașa, între manifestanții ce voiau să ducă la cameră o petiție în chestia Mitropolitului detronat și între agenții poliției cari le-a închis drumul. Au fost mai multe capete sparte și răni de amândouă părțile, în urma cărora s'a operat mai multe arestări. Ziarele bucureștene sunt pline de amănunte asupra năvălirilor comise. Întruniri publice sunt anunțate pentru ați Duminică și Luni; iar pentru Marți ar fi convocat marele Collegiu compus din d-nii Deputați și Senatorii ortodocși, spre a alege un alt Mitropolit Primat în locul celui caterisit Ghenadie Petrescu.

Dacă scandalul a ajuns pe stradă, e greu de prevăzut cari vor fi consecințele.

ACT DE MULȚUMIRE

Sub-semnașii Iohn Blunt proprietar și Constantin I. Drăgoiu chiriaș, ai morii incendiată la 15 Iulie a. c. în cătunul Doroșanului din comuna Carol I, declarăm că neam mulțumit pe deplin de suma acordată ca despăgubire de Direcția „Unirea” pentru care aducem mulțumirile noastre onor Societății de asigurare „Unirea” și agentului din Constanța d-lui P. Grigorescu pentru care dăm prezenta hârtie de mulțumire.

Iohn Blunt și
Constantin I. Drăgoiu

Constanța 17(29) Noiembrie 1896

ROMANIA
PREFECTURA JUD. TULCEA

Publicațiune

D-nii Sandu M. Cornea, Petre V. Cosocanu și Ifrim D. Patrascu solicitand a li se da autorizatiune de stabilire definitiva in catunul Pantelimon comuna Taxof, pl. Mangalia acest județ.

Pentru a se putea aviza asupra acestel cereri, se publica spre cunoștința generală ca. in termen de 40 zile de astăzi să se prezinte la prefectura acei carl ar avea motive de a contesta moralitatea sau denunța alte fapte ce ar cunoște că cad in greutatea numiților.

Prefect Girant, G. Cernescu
p. Director, Ar. Marinescu

No. 6611, 6612 și 6613.

1896 Octomb. 11.

D-l Dobre Popa voinđ a deschide un stabiliment de beuturi spirtoare și coloniale in catuna Pantelimon, pendinte de comuna Taxof plasa Babadag.

In conformitatea instructiunilor ministeriale inserate in „Monitorul Oficial” No. 152 din 1867.

Se publica această spre cunoștința generală că, in termen de 40 zile de astăzi, să se prezinte la această prefectura acei carl ar avea motive de a contesta moralitatea sau a denunța alte

fapte, ce ar cunoște că cad in greutatea numiților.

Prefect Girant, G. Cernescu
Secretar, Gr. Sandevici

No. 8231.

1896, Octombrie 12.

„PATRIA”

Societatea Română de asigurare in București

Asigurări asupra vieții și in contra accidentelor.

Representant pentru Dobrogea Octavian Șeitan — Constanța strada Școlii.

CONSTANȚA

MARELE

Hotel Metropol

— CONSTANȚA —

Restaurat și Mobilat din nou

BUCATARIA

Română, Franceză și Germană

Restaurant de Primul rang

poziția cea mai frumoasa

CENTRUL ORAȘULUI

Pensiune in condițiuni avantajoase. — Abonamente cu luna, a la carte și Cărțile cu cupoane

CONSTANȚA

„UNIREA”

Societate generală de Asigurare Mutuală
DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin Inaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după decisiunea consiliului de miniștri de la 27 Iunie 1877, „Monitorul Oficial” No. 100 din 6 I (28) Iulie.

Acastă societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, fie construite de zid, paianță sau gard, fie acoperișul lor cu tînchea, olane, șindriță, trestie etc. Plata asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât celelalte societăți, cari fac o speculă din primele asigurațiilor.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului:

Mobile, Mărfuri, Produse, Pae, și Nutrețuri in Șire, Stoguri, clăi pe câmp liber și in magazii

Societatea „Unirea” mai face asigurări asupra „Vieții” in toate combinațiunile uzitate și anume:

- a) Asociațiuni mutuale de supra-veșnire.
- b) Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat, și cu participare de 85 la sută.
- c) Contra-asigurări cu 8 la sută dublând și fără dobândă.
- d) Capitaluri fixe in caz de deces cu beneficiul etății.
- e) Asigurări temporale și
- f) Rente viagere in diferite combinațiuni.

Asemenea mai asigură contra riscurilor de „Grindină”, precum și contra riscurilor de transport pe fluvii, mări corpuri din vase, toate aceste asigurări „Unirea” le face cu prețuri reduse.

Informațiuni și prospecte se dau in București, la Direcțiunea Generală strada Dâmbovitza No. 2, și in districte la agențiile respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de asigurare „Unirea” mutuală

DE VÂNZĂBARE

De vîndare

TIPOGRAFIA

ȘI

LEGATORIA

DE

CĂRȚI

DIN

CONSTANȚA

Tipografia

este înestrată cu tot felul de litere noi, din cele mai renumite fabrici și cu două mașini, și in stare a executa lucrări in limbile Română, Franceză și Grecă.

Legatoria de Cărți

are aparatele și ustensilele, o mașina pentru perforat, precum și o mașina pentru tăiat, toate aceste se află in perfectă buna stare.

Atelierul este instalat in centrul orașului, la cea mai buna poziție, și deja are lucrări angajate, care dau continuu materie de lucru pentru mai mult timp

Condițiunile de plată sunt foarte favorabile; se pot efectua in rate lunare, trimestriale sau semestriale, dar garantate.

Doritorii să se adreseze proprietarului lor, D. NICOLAESCU, in Constanța.

DE VÂNZĂBARE

Tipografia „Română” DIMITRIE NICOLAESCU. — Constanța